PROGRAMMABEGROTING 2024

Programmabegroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2027

GGD IJsselland, april 2023
(G23.000348)

Uit de Wgr (§ 7. Financiën, artikel 34-35) en onze gemeenschappelijke regeling (artikel 47) volgt dat het algemeen bestuur de begroting vaststelt, waarna het dagelijks bestuur binnen twee weken na vaststelling en vóór 15 september de begroting naar Gedeputeerde Staten van de provincie stuurt. Het dagelijks bestuur zendt vóór 30 april de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting aan de raden. De raden kunnen op deze ontwerpbegroting hun zienswijze geven. Daarom zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting acht weken voordat deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden.

www.ggdijsselland.nl

GGD IJsselland

Voorwoord

Toekomstbestendig samenwerken aan gezondheid is een belangrijk leidend principe voor GGD IJsselland in haar werk. Ook in 2024 bouwen we verder aan een toekomstbestendige publieke gezondheidszorg in IJsselland. Dit doen we als onderdeel van de Nederlandse publieke gezondheidszorg, in opdracht van onze gemeenten en in nauwe samenwerking met vele partners in relevante werkvelden zoals zorg, welzijn, leefomgeving, onderwijs, kinderopvang en veiligheid.

De houdbaarheid van de zorg in Nederland staat onder druk en daarmee wellicht ook het algeheel welbevinden in de samenleving. Voor de toekomst zijn omvangrijke transformaties nodig waarin het investeren in gezondheid, de verschuiving van ziekte en zorg naar gezondheid en gedrag, het versterken van een gezonde leefomgeving en een goede preventieve infrastructuur met een robuuste crisisorganisatie essentiële onderdelen zijn. Van gemeenten wordt hierin een belangrijke bijdrage gevraagd. Een goed toegeruste robuuste gezondheidsdienst is hierin een essentieel onderdeel. Met deze programmabegroting bouwen we hieraan verder.

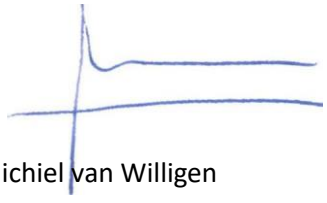
In het voorjaar van 2023 wordt de nieuwe bestuurlijke agenda Gezond Samen Leven vastgesteld. Een voortzetting van de eerdere bestuurlijke agenda en een regionale vertaling van de collegeakkoorden van onze 11 gemeenten. Daarmee en met de ambities uit het gezond en actief leven akkoord (GALA) gaan we ook in 2024 aan de slag. We blijven werken aan het versterken van eigen regie, veerkracht van onze inwoners en aan een gezonde basis. Dit doen we lokaal nabij, in de 11 gemeenten, voor en met alle inwoners en partners, ook in uw gemeente. Ondertussen werken we aan landelijke opgaven zoals het versterken van de pandemische paraatheid.

GGD IJsselland als organisatie, blijft in ontwikkeling. De vele ontwikkelingen vragen om wendbaarheid, maar bovenal om een robuuste basis van expertise en vaardigheden. Er is de afgelopen twee jaar veel van ons gevraagd. We verwachten echter dat we ook in 2024 ‘alles van onszelf moeten vragen’: de verwachtingen zijn hoog, de complexiteit neem verder toe en de mogelijkheden zijn beperkt. Mede ook door de krappe arbeidsmarkt en een hoger ziekteverzuim als gevolg van de gevraagde inzet in voorgaande jaren. Dit vraagt investeringen in onder andere aantrekkelijk werkgeverschap en in informatievoorziening.

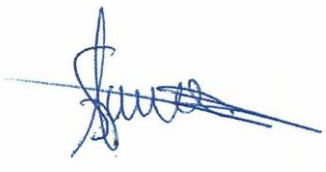
In de kaderbrief 2024 zijn de ontwikkelingen geschetst die in deze programmabegroting verder zijn uitgewerkt en geconcretiseerd. In de voorliggende programmabegroting zijn alle producten uit ons productenboek ingedeeld in vijf taakvelden. Per taakveld beschrijven we alle relevante inhoudelijke en financiële zaken, zodat u in één oogopslag het overzicht heeft.

Tot slot: Investeren in gezondheid is investeren in een betekenisvol leven! Dat gunnen we al onze inwoners in onze prachtige regio IJsselland. In 2024 zetten we ons daar heel graag samen met u voor in!

April 2023
Namens het dagelijks bestuur,

Michiel van Willigen
voorzitter

Astrid Schulting
secretaris

Inhoudsopgave

Voorwoord **2**

GGD IJSSELLAND IN EEN OOGOPSLAG! **5**

1. Beleidsbegroting **8**

1.1 Taken 8

1.2 Agenda Publieke gezondheid 2023-2026 9

1.3 Middelen 10
1.3.1 Sluitende begroting 2024 10
1.3.2 Indexering 11
1.3.3 Modern en passend functiegebouw 11
1.3.4 Informatievoorziening 12
1.3.5 Elektronisch voorschrijfsysteem 12
1.3.6 Informatiebeveiliging 13
1.3.7 Beleidsindicatoren 13

2. Programma Gezondheid **15**

2.1 Inleiding 15

2.2 Wat gaat het kosten? 15

2.3 Jeugdgezondheidszorg 16

2.4 Infectieziektebestrijding 18

2.5 Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners 19

2.6 Onderzoek, beleid en preventie 22

2.7 Toezicht houden 24

3. Programma Service en Samenwerking **27**

3.1 Inleiding 27

3.2 Waar staan we voor? 27

3.3 Wat doen we ervoor? 28

3.4 Wat gaat het kosten? 28

3.5 Wat zijn de (strategische) netwerkoverleggen en -partners? 28

4. Financiële begroting **31**

4.1 Begroting van baten en lasten GGD IJsselland 31

4.2 Toelichting op de financiële begroting 31

4.3 Algemene lasten en dekkingsmiddelen 32

4.4 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage 33

5. Paragrafen op grond van de BBV **35**

5.1 Algemeen 35

5.2 Weerstandsvermogen en risico's 35
5.2.1 Algemeen 35
5.2.2 Evaluatie weerstandscapaciteit 35
5.2.3 Overzicht risico's 35
5.2.4 Financiële kengetallen 2024 39

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen 40
5.4 Bedrijfsvoering....40
5.5 Verbonden partijen 40
5.6 Treasury....41
5.6.1 Inleiding....41
5.6.2 Algemene ontwikkelingen 41
5.6.3 Risicomanagement 41
5.6.4 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte 42
5.6.5 Rentevisie 43
5.6.6 Wet open overheid....43

Bijlage 1 Overzicht gemeentelijke bijdragen 44

Bijlage 2 Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen 45

Bijlage 3 Overzicht personele sterkte 46

Bijlage 4 Overzicht van reserves en voorzieningen 47

Bijlage 5 Overzicht van langlopende leningen.... 48

Bijlage 6 Overzicht activa.... 49

Bijlage 7 Overzicht taakvelden en overhead 50

Bijlage 8 Balans 51

Bijlage 9 Compensabele BTW 53

Bijlage 10 Beleidsindicatoren.... 54

GGD IJSSELLAND IN EEN OOGOPSLAG!

Mensen

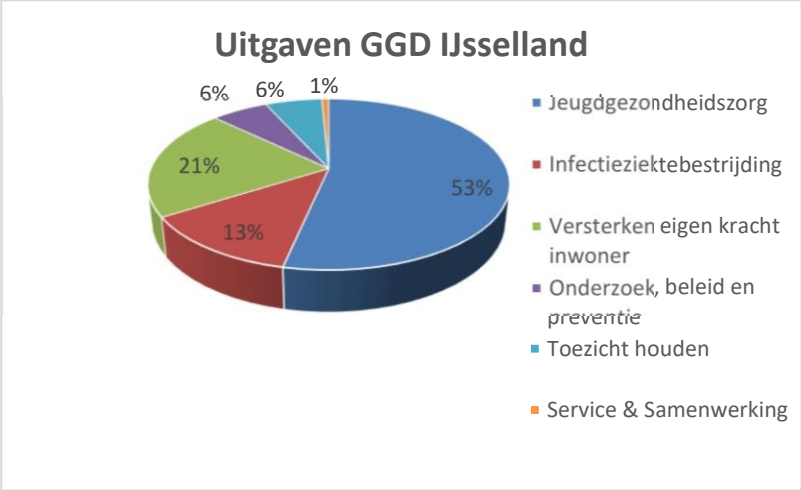
- ongeveer 540.000 inwoners in 11 gemeenten
- waarvan circa 110.000 jeugdigen
- rond de 450 medewerkers
- 28 consultatiebureaus
- hoofdvestiging in Zwolle en een nevenlocatie in Deventer

Uitgaven

Programma gezondheid

- *Jeugdgezondheidszorg*
- *Infectieziektebestrijding*
- *Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners*
- *Onderzoek, beleid en preventie*
- *Toezicht houden*

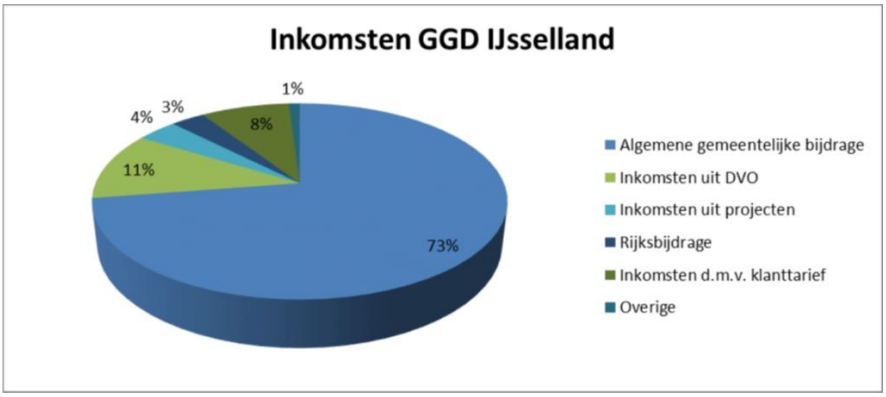
Programma Service & Samenwerking
Algemene dekkingsmiddelen

Inkomsten

Inkomsten totaal in 2024 € 33,1 miljoen

- Algemene gemeentelijke bijdrage € 24,3 miljoen
- Inkomsten uit DVO € 3,6 miljoen
- Inkomsten uit projecten € 1,1 miljoen
- Rijksbijdrage € 1,1 miljoen
- Inkomsten uit klanttarief € 2,7 miljoen
- Overige € 0,3 miljoen

Inhoudelijke doelstellingen

- Herstellen en versterken van de publieke gezondheid
- Uitvoeren van de bestuursagenda
- Jeugdgezondheidszorg: > 100.000 kinderen in beeld
- Bestrijden infectieziekten: vaccineren en adviseren over hygiëne en infectiepreventie
- Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners
- Onderzoek, beleid en preventie: in beeld brengen, bevorderen en behouden van de gezondheid van alle 535.000 inwoners en van specifieke risicogroepen
- Toezicht houden: inspecteren van meer dan 1100 kinderopvanginstellingen en toezicht houden op de kwaliteitseisen van de Wmo.
- Service & Samenwerking: optimaliseren van de kwaliteit en het rendement van de samenwerking tussen en met gemeenten en partners

Wat zijn de ontwikkelingen met financiële impact in deze begroting?

In deze begroting is de bijgestelde begroting 2023 als uitgangspunt genomen. Op basis van de eerste bestuursrapportage 2023 is een wijziging op de begroting 2023 van € 1.641.000 verwerkt. Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 neemt het volume van de begroting 2024 met € 2.080.000 toe tot € 33.097.000. Naast de ontwikkeling in de prijs- en loonindexen is er sprake van nieuwe beleid en investeringen in de basis van de GGD.

Primitieve begroting 2023		€ 29.376.000
Autonome ontwikkelingen eerste begrotingswijziging 2023		€ 1.641.000
Bijgestelde begroting 2023		€ 31.017.000
Mutaties primitieve begroting 2024		
• Ontwikkeling loon- en prijsindex	€ 1.320.000	
• Toename loonkosten door modern en passend functiegebouw in 2024	€ 470.000	
• Informatievoorziening	€ 190.000	
• Informatiebeveiliging en EVS	€ 100.000	
Totaal toename begroting 2024		€ 2.080.000
Totaal begroting 2024		**€ 33.097.000**

1. Beleidsbegroting

1. Beleidsbegroting

1.1 Taken

In de Wet publieke gezondheid (WPG) ligt vast dat gemeenten een GGD in stand moeten houden. Tevens is in deze wet vastgelegd welke taken de gemeenten in het kader van publieke gezondheid, veelal door de GGD, moeten laten uitvoeren. De GGD voert ook taken uit die belegd zijn in andere wetten, zoals het uitoefenen van het toezicht op de kinderopvang. Daarnaast heeft de GGD taken op basis van de Wet op de lijkbezorging, de Wet op de jeugdzorg, Wet maatschappelijk ondersteuning en de Wet veiligheidsregio's (voorbereiden op rampen).

Doordat de gemeenten verplicht zijn de GGD in stand te houden in de vorm van een gemeenschappelijke regeling, heeft de GGD ook te maken met de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit betekent bijvoorbeeld dat de GGD in haar organisatie capaciteit heeft om het bestuur te ondersteunen.

In het algemeen bestuur zijn afspraken gemaakt over de basistaken en diensten die GGD IJsselland levert en waarvoor gemeenten een gemeentelijke bijdrage leveren. GGD IJsselland voert ook werkzaamheden uit voor gemeenten op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) of een (structurele) subsidierelatie. De belangrijkste diensten hierin zijn de taken op het terrein van de Maatschappelijke zorg en taken die door een structurele landelijke subsidieregeling worden gefinancierd. Daarnaast levert GGD IJsselland diensten die met incidentele middelen worden gefinancierd. Het kan gaan om diensten voor gemeenten (met een kortlopende subsidie), diensten voor burgers (op basis van tarief) en diensten aan andere partijen (bijvoorbeeld de politie). Alle taken en bijbehorende dienstverlening zijn beschreven in het productenboek van GGD IJsselland.

GGD IJsselland werkt aan publieke gezondheid voor elf gemeenten en wil het gezicht zijn van de publieke gezondheid in de samenleving. We zetten onze expertise in en delen deze in de samenwerking met andere partijen. Alle inwoners in onze regio zijn op een eigen manier bezig met gezondheid. Dáár sluiten wij bij aan met als uitgangspunt zoveel mogelijk regie bij de inwoner. We spelen snel en flexibel in op vragen en ontwikkelingen in de samenleving en gaan daarbij actief op zoek naar kansen.

Opzet binnen programma's

Om samenhang aan te brengen tussen inhoud, prestaties en geld kent deze programmabegroting de volgende opzet binnen de programma's; alle basis- en structureel aanvullende producten uit het productenboek zijn voor het programma Gezondheid ingedeeld in vijf taakvelden. Per taakveld beschrijven we:

- wat we doen: niet limitatief maar ter illustratie van de aard van onze werkzaamheden waarbij waar mogelijk zoveel mogelijk een link wordt gelegd met de programmalijn(en) uit de agenda publieke gezondheid;
- ontwikkelingen: actualisatie van de ontwikkelingenbrief, concretiseren van activiteiten uit de agenda publieke gezondheid, nieuwe ontwikkelingen;
- wat we gaan meten;
- wat zijn onze vitale (regionale) netwerkpartners;
- wat het gaat kosten .

Deze opzet komt ook terug in het programma Service & Samenwerking, waarbij we daar ook naar voren brengen wie onze (strategische) netwerkpartners zijn.

De producten zijn voor 2024 ingedeeld naar de volgende taakvelden:

GGD	Jeugdgezondheidszorg
	Infectieziektebestrijding
	Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoner
	Onderzoek, beleid en preventie
	Toezicht houden

Al deze taakvelden vallen onder het programma Gezondheid. Daarnaast hebben we in het programma Service en Samenwerking de bestuurlijke en ondersteunende activiteiten ondergebracht, waaronder publieke gezondheidszorg bij incidenten, rampen en crisis.

1.2 Agenda Publieke gezondheid 2023-2026

De bestuursagenda Publieke gezondheid 2023-2027 beschrijft de gezamenlijke ambitie en voornemens van de 11 gemeenten in IJsselland om de gezondheid van alle inwoners te beschermen en bevorderen. Het bouwt voort op de agenda 'Beweging vanuit eigen regie' van de vorige bestuursperiode 2019-2023 en sluit aan bij de opgaven die gemeenten met het Rijk, zorgverzekeraars en zorgaanbieders overeen zijn gekomen. Versterken van preventie en bevorderen van gezondheid staan hierin centraal.

Vanaf 2019 hebben de elf gemeenten in IJsselland (samen met GGD IJsselland) gezamenlijk een beweging in gang gezet die gericht is op het versterken van de publieke gezondheid door te investeren in preventie en bevorderen van gezondheid. De verandering die we met die beweging beoogden, gaat over anders en breder kijken naar gezondheid uitgaande van het gedachtengoed van positieve gezondheid. Met andere woorden: inzetten op het versterken van eigen regie en veerkracht van inwoners en professionals. De uitwerking van de ambitie en voornemens is vanaf 2019 door de GGD opgepakt met het gelijknamig programma Beweging vanuit eigen regie met vijf inhoudelijke programmalijnen. Naast de gemeenten zijn daar ook uiteenlopende lokale en regionale samenwerkingspartners bij betrokken. Aan het einde van de bestuursperiode is het programma geëvalueerd. Er is veel werk verzet, maar op voorhand was duidelijk dat de beweging die gemeenten en GGD voor ogen staat, niet in één bestuurstermijn van vier jaar gerealiseerd kan worden. De coronacrisis en de maatschappelijke gevolgen van die crisis heeft bovendien het belang van de ingezette beweging nog verder benadrukt. Inzetten op het verkleinen van de gezondheidsverschillen, vanuit een brede blik op gezondheid en samenwerken in netwerken is belangrijker dan ooit.

Er wordt dus geen punt gezet, maar een komma; in de nieuwe bestuursagenda met bijbehorend programma bouwen we voort op de ingezette weg, met daarbij andere accenten. De inhoudelijke thema's zijn nog steeds relevant en sluiten bovendien aan bij de nieuwe opgaven die op gemeenten afkomen, zoals de opgaven uit het Gezond en actief leven akkoord (GALA), het Integraal Zorg Akkoord (IZA), het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO), de Landelijke Gezondheidsnota (2018), het Nationaal Preventieakkoord en de aanpak mentale gezondheid.

De uitvoering van de bestuursagenda krijgt vorm in vijf programma's. Een programma voor elk inhoudelijk thema zoals hieronder afgebeeld. Per programma stellen we jaarlijks een uitvoeringsplan op met concrete activiteiten en interventies. Bij het opstellen van deze programmabegroting was het uitvoeringsplan voor 2024 nog niet beschikbaar. Als uitgangspunt voor het uitvoeren van de agenda hanteren we dat dit gebeurt binnen de bestaande financiële kaders, waarbij we ook inzetten op het verwerven van externe financiering.

1.3 Middelen

1.3.1 Sluitende begroting 2024

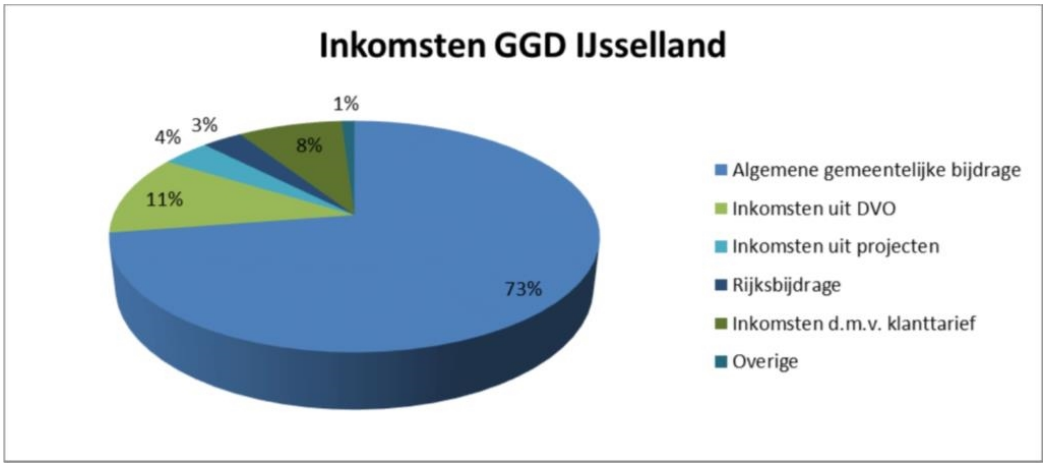
De in de begroting opgenomen baten en lasten zijn: € 33.483.000.

De begroting van GGD IJsselland heeft betrekking op alle uitgaven en inkomsten die voor 2024 worden voorzien. Deze betreffen de volgende zaken:

1. producten die worden gefinancierd uit de algemene gemeentelijke bijdrage, waaronder de wettelijke taken waarvoor de gemeenschappelijke regeling is ingesteld (bijvoorbeeld infectieziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg);
2. dienstverlening die uit Rijksbijdragen wordt gefinancierd (dit betreft voornamelijk de bekostiging van de dienstverlening op het gebied van SOA-Sense);
3. dienstverlening die met afzonderlijke gemeenten is overeengekomen, op basis van een dienstverleningsovereenkomst of projectfinanciering met een langlopende subsidiebeschikking (zoals dienstverlening bemoeizorg die wordt gefinancierd door de centrumgemeente Zwolle);
4. geraamde structurele inkomsten en uitgaven voor diensten die direct door derden worden betaald (klanttarief voor burgers of andere partijen, zoals reizigersadvisering).

Daarnaast worden incidentele activiteiten van de GGD op projectbasis gefinancierd. Deze activiteiten zijn niet te voorzien en maken daarom geen deel uit van de programmabegroting.

Onderstaande figuur geeft een globaal overzicht van omvang van de begroting in voornoemde financieringsstromen (bedragen x 1000 Euro).

Figuur 2. Inkomsten GGD IJsselland

1.3.2 Indexering

In de Programmabegroting 2024 zijn de verwachte ontwikkelingen van loonkosten en prijzen verwerkt op basis van de uitgangspunten die als onderdeel van de Kadernota 2024, door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. De basis hiervoor is de ontwikkeling die in de septembercirculaire 2022 door het gemeentefonds wordt gehanteerd. Het financiële effect van deze autonome loon- en prijsindexatie op de begroting is in totaal € 1.072.000.

Index	2022			2023			2024
	Begroot	Aanpassing	Verschil	Begroot	Aanpassing	Verschil	Begroot
Prijsindex	1,50%	4,10%	2,60%	1,50%	5,90%	4,40%	2,40%
Loonindex	2,00%	nvt	0,00%	2,00%	9,73%	7,73%	3,90%

Ontwikkeling personeelslasten

Loonontwikkeling 2024; de Cao Samenwerkende Gemeentelijk Organisaties (Cao SGO), die van toepassing is op werknemers die voor een gemeentelijke of gemeenschappelijke gezondheidsdienst taken uitvoeren op grond van de Wet publieke gezondheid en/of de Wet op de lijkbezorging, is op 1 januari 2023 afgelopen. Op 5 april 2023 is een akkoord gesloten voor een nieuwe Cao van één jaar. Voor 2023, dat de basis is voor 2024, betekent dit akkoord een gemiddelde loonindex van 9,73%. Als uitgangspunt voor de begroting 2024 is de indexering van de salarissen vastgesteld op 3,9%. Eventuele nieuwe cao-afspraken voor 2024 moeten te zijner tijd via een begrotingswijziging worden verwerkt.

Ontwikkeling Materiële lasten

Voor de materiële lasten wordt uitgegaan van een prijsstijging van 2,4% voor 2024. Het percentage is gebaseerd op de septembercirculaire 2022 betreffende Prijs overheidsconsumptie, netto materieel.

1.3.3 Modern en passend functiegebouw

Om in deze tijd een aantrekkelijk werkgever te zijn en blijven, zijn we met ingang van 2023 gebruik gaan maken van een landelijk veel gebruikt modern en passend functiegebouw. De overstap op dit functiegebouw is gezien de toenemende druk op onze organisatie, de huidige arbeidsmarktkrapte en om als goed werkgever recht te kunnen blijven doen aan de bijdrage die onze medewerkers leveren, een noodzakelijke stap waarmee eind 2021 al bestuurlijk is ingestemd. Hoewel bij de overgang naar het nieuwe systeem sprake is van een technische inpassing, is een enkele functie nu anders gewaardeerd. Aangezien een aantal functies hoger ingeschaald zijn en er sprake is van garantiebepalingen, in het geval de functie lager is gewaardeerd, stijgt de totale loonsom structureel gefaseerd met ingang van 2023.

De stijging van de loonkosten, als gevolg van deze autonome ontwikkeling, is als volgt (geïndexeerd) geraamd voor de jaren:

Jaar	2023	2024	2025
Toename loonkosten HR 21	€ 230.000	€ 240.000	€ 250.000
Loonkosten cumulatief	€ 230.000	€ 470.000	€ 720.000

1.3.4 Informatievoorziening

Het gezicht en regionale kennisorganisatie zijn van de publieke gezondheid, dat vraagt om een sterke organisatie. Ook op het gebied van informatievoorziening. Het is niet voor niets een van de leidende principes in de nieuwe bestuursagenda. Want meer dan ooit wordt verwacht dat we informatie, opgebouwd uit diverse databronnen, delen binnen de organisatie en met gemeenten en onze ketenpartners of instanties. Kijk alleen al wat op het gebied van jeugdgezondheidszorg van ons op dit moment gevraagd wordt als het gaat om doorontwikkelen van de digitale dienstverlening, implementatie van het Ouderdossier, verdere integratie van de vragenlijstenmodule Jij en je Gezondheid, implementatie van de Groeigids app, koppeling van de systemen in de geboorteketen in het kader van Kansrijke start. Maar dit speelt ook bij de vakgebieden waarop landelijk of regionaal wordt samengewerkt, zoals bij infectieziektebestrijding, forensische geneeskunde, milieu en gezondheid en tuberculosebestrijding.

Het hierbij om een grote hoeveelheid aan gegevens die we registreren, produceren en uitwisselen voor onder andere benchmarks, monitoren, management- en beleidsinformatie. Willen we blijvend snel kunnen anticiperen en aanhaken op ontwikkelingen in onze omgeving en in de publieke gezondheid, dan vraagt dat een investering in onze organisatie op het gebied van informatievoorzienig. Het ontbreekt nu aan samenhang tussen de verschillende rapportageoplossingen, die ook nog eens niet altijd geautomatiseerd zijn. Ook beschikken we niet over een eigentijds dataplatform en is al jaren niet geïnvesteerd in onze desktoptoepassing. Hetgeen onontbeerlijk is voor onze medewerkers in dit hybride tijdperk

Voorgaande vraagt om een structurele investering in informatievoorziening. Het gaat om kosten voor implementatie, beheer en onderhoud van een business intelligence platform, kosten voor databeheer, kosten voor functioneel beheerder, kosten voor applicaties en koppelingen. En ook voor het up-to-date maken en houden van onze desktoptoepassing Office 365, zodat we goed toegerust zijn en blijven om bijvoorbeeld hybride te werken.

De noodzakelijk te maken extra kosten voor informatievoorziening zijn in lijn met de kadernota opgenomen in de begroting van GGD IJsselland.

1.3.5 Elektronisch voorschrijfsysteem

Om te voldoen aan wet- en regelgeving is landelijk besloten om over te gaan tot het aanbesteden van een gezamenlijk Elektronisch Voorschrijfsysteem (EVS). De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd geeft steeds vaker aan dat een actueel elektronisch overzicht moet kunnen worden geraadpleegd en receptgeneesmiddelen elektronisch moeten worden voorgeschreven. Om herkenbare uitwisseling van gegevens tussen sectoren, zorgaanbieders en cliënten mogelijk te maken, dienen de GGD'en te beschikken over een EVS. Naast het voldoen aan de wetgeving heeft het hebben van de EVS de volgende voordelen:

- als publieke sector volwaardig participeren in landelijke ontwikkelingen in de zorg;
- bijdragen aan het voorkomen van fouten in de medicatieketen, standaardisatie van gegevens en daardoor betere uitwisselbaarheid van gegevens;
- aantrekkelijk werkgever blijven voor artsen.

De publieke gezondheid is één van de inmiddels tien deelnemers aan het landelijke programma (veilige) Medicatieoverdracht. Het programma Samen voor Medicatieoverdracht wordt vanuit VWS gesubsidieerd, het EVS is hiervoor randvoorwaardelijk. Echter, de aanschaf en implementatie van een EVS maakt geen deel van uit deze subsidie. De project- en licentiekosten komen dan ook voor rekening van de 25 GGD'en.

De extra kosten, vanwege deze autonome ontwikkeling, voor het elektronisch voorschrijfsysteem zijn in lijn met de kadernota opgenomen in de begroting van GGD IJsselland.

1.3.6 Informatiebeveiliging

Op basis van de wettelijke regelingen de Algemene verordening gegevensbescherming, de 'Wet aanvullende bepalingen verwerking persoonsgegevens in de zorg', Gebruik Burgerservicenummer in de zorg en Besluit elektronische gegevensverwerking door zorgaanbieders dienen zorgaanbieders aantoonbaar te voldoen aan de informatiebeveiligingsnorm NEN 7510. Deze norm bevat een uitgebreide set maatregelen die noodzakelijk zijn om informatiebeveiligingsrisico's te beheersen.

Voor het terugdringen van toegenomen informatiebeveiligingsrisico's zijn maatregelen nodig op het structureel beheer, de monitoring en controles van de vele GGD-applicaties met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy. Ook dient er bij nieuwe ontwikkelingen of wijzigingen in processen tijdig en voldoende aandacht te worden gegeven aan informatiebeveiliging en privacy. Om hiervoor de vereiste bezetting en expertise in huis te hebben zijn door het algemeen bestuur per 2023 structureel middelen beschikbaar gesteld. We hebben echter in onze begroting onvoldoende structurele ruimte om de toegenomen kostenstijging vanwege de benodigde externe audits, awareness tests, kwetsbaarheidsscans, penetratietesten en certificering op te kunnen vangen.

De stijging van de materiele kosten voor informatiebeveiliging, als gevolg van autonome ontwikkelingen, zijn in lijn met de kadernota opgenomen in de begroting van GGD IJsselland.

1.3.7 Beleidsindicatoren

Met de laatste vernieuwing van het BBV is het opnemen van beleidsindicatoren in de programmabegroting verplicht gesteld. GGD IJsselland neemt vooralsnog alleen de verplichte beleidsindicatoren op in haar begroting (zie bijlage 10).

2. Programma Gezondheid

2. Programma Gezondheid

2.1 Inleiding

Onze activiteiten zijn gericht op een gezonde samenleving in IJsselland: vitale inwoners in een gezonde leefomgeving. Dit doen we door het uitvoeren van onderzoek, het signaleren van gezondheidsrisico's, het (samen) oplossen van bedreigingen van de gezondheid, het adviseren van gemeenten en inwoners, het bevorderen van gezond gedrag en het bieden van een vangnet voor mensen die (tijdelijk) niet zelfredzaam zijn. Zo vergroten we gelijke kansen op een gezond leven. We werken voor én met de elf gemeenten in IJsselland en samen met diverse organisaties: voor een gezonde samenleving.

Daarbij gaan we uit van het concept Positieve Gezondheid: "Het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven." Dat is dus veel meer dan alleen ziekte en zorg. Het gaat over eigen regie en verantwoordelijkheid. Over veerkracht en potentie in plaats van over onvermogen. En het gaat over de omgeving waarin we leven.

In iedere paragraaf van dit hoofdstuk behandelen we een van de taakvelden. Per taakveld beschrijven we:

- wat we doen: niet limitatief maar ter illustratie van de aard van onze werkzaamheden waarbij waar mogelijk zoveel mogelijk een link wordt gelegd met de programmalijn(en) uit de agenda publieke gezondheid;
- ontwikkelingen: o.a. actualisatie van de ontwikkelingenbrief;
- wat we gaan meten;
- wat zijn onze vitale (regionale) netwerkpartners;
- wat het gaat kosten.

2.2 Wat gaat het kosten?

Omschrijving	**begroting**	**begroting**	**meerjarenbegroting**		
(bedragen * € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Lasten:					
Loonkosten	17.772	19.520	19.911	20.309	20.715
Kapitaallasten	115	123	125	128	130
Overige kosten	4.035	4.416	4.505	4.595	4.687
Toegerekende overhead derden	1.185	1.449	1.478	1.507	1.537
Totaal lasten	23.106	**25.508**	**26.018**	**26.538**	**27.069**
Baten:					
Gemeentelijke bijdrage	14.988	16.677	17.011	17.351	17.698
Financiering o.b.v. DVO	3.264	3.585	3.656	3.730	3.804
Projectfinanciering	939	1.070	1.091	1.113	1.136
Rijksbijdragen	961	1.065	1.086	1.108	1.130
Financiering via klanttarief	2.651	2.773	2.829	2.885	2.943
Overige financiering	305	339	345	352	359
Totaal baten	**23.107**	**25.509**	**26.019**	**26.539**	**27.070**

2.3 Jeugdgezondheidszorg

Jeugdgezondheidszorg heeft tot doel het bevorderen, beschermen en bewaken van de lichamelijke, cognitieve, sociale en geestelijke gezondheid en ontwikkeling van alle jeugdigen van 0-18 jaar. Jeugdgezondheidszorg is wettelijk verankerd in de wet Publieke Gezondheid. De jeugdgezondheidszorg levert een belangrijke bijdrage aan de gezondheidswinst voor jeugdigen samen met hun ouders. En draagt samen met haar samenwerkingspartners bij aan de gewenste verandering in de zorg voor jeugd, aan de uitgangspunten en doelstellingen van de stelselwijziging jeugd: alle jeugdigen moeten gezond en veilig kunnen opgroeien, iedere jeugdige gelijke kansen op gezondheid bieden en de verschillen in gezondheid verkleinen, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen participeren in de samenleving. Jeugdgezondheidszorg doet dit door preventie, normaliseren, ontzorgen, demedicaliseren en door eerder de juiste hulp op maat te bieden.

Wat doen we ervoor?

We voeren het basispakket JGZ 0-18 uit met daarin o.a.:

- Opsporen van aangeboren aandoeningen door middel van een neonatale hielprik en gehoorscreening;
- Periodieke individuele contactmomenten in de periode van 0 tot 18 jaar met als doel het systematisch monitoren en beoordelen van de ontwikkeling, het tijdig signaleren van problemen en vroegtijdig opsporen van specifieke stoornissen;
- Begeleidingscontacten, inloopspreekuren, telefonische en online bereikbaarheid met als doel preventieve voorlichting, advies, instructie en kortdurende begeleiding, ontzorgen en normaliseren;
- Beoordelen of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en hier gemotiveerd naar toe leiden of verwijzen;
- Samenwerken met ketenpartners zoals wijkteams, scholen, kinderopvang, (para)medici, Veilig Thuis, jeugdzorg en overige partners in het sociaal domein;
- Opstellen van (school- en gemeente)rapporten op basis van informatie uit het digitale registratiesysteem;
- Het voorkomen en verminderen van de verspreiding van (infectie)ziekten door middel van uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma;
- Toeleiding naar VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie);
- Prenataal huisbezoek.

GGD	Jeugdgezondheidszorg	Individuele preventieve activiteiten	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Collectieve preventieve activiteiten	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Samenwerking	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Onderzoek, beleidsinformatie & advies	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Uitvoering Rijksvaccinatieprogramma (RVP)	Basisproduct	Inwonerbijdrage, RIVM
		Aanvullende producten	Aanvullende producten	Subsidie gemeenten

Wat gaan we meten?

	Realisatie 2022
Kinderen in beeld 0-18 jaar	110.717
Extra contacten 0-18 jaar	50.755
Aantal consultatiebureaus	28

Wat zijn onze vitale (regionale) netwerkpartners?

Naast gemeenten, sociale wijkteams, GGD'en en GGD GHOR Nederland:

- Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland ;
- RIVM;
- partijen in de jeugdzorg (maatschappelijk werk, jeugd-GGZ, jeugd-/jongerenwerk, jeugdzorg, Veilig Thuis);
- eerstelijns gezondheidszorg (Regionale kenniswerkplaatsen jeugd, ZonMw, huisartsenkoepels, logopedie, fysiotherapie, etc.);
- tweedelijns gezondheidszorg (medisch specialisten);
- specifiekere partners rond de volgende levensfases:
  Zwangerschap en de geboorte (verloskundige, kraamzorg, gynaecologen);
  De voorschoolse periode (kinderdagverblijven, peuterspeelzalen);
  De basisschoolperiode (primair (speciaal) onderwijs, ambtenaren leerplicht);
  De middelbare schoolperiode (voortgezet (speciaal) onderwijs, ambtenaren leerplicht).

Wat gaat het kosten?

Jeugdgezondheidszorg - Totaal baten en lasten	Begroting 2023	Begroting 2024
	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Totaal baten	12.350	13.781
Totaal lasten	12.350	13.781
Resultaat	**0**	**0**

Begroting basisproducten en aanvullende producten

De begroting 2024 valt als volgt te specificeren naar basisproducten en aanvullende producten:

Jeugdgezondheidszorg	Inwonerbijdrage	Overige baten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)
basisproducten					
Basispakket JGZ 0-18	13.166	335	13.502	13.502	0
	13.166	**335**	**13.502**	**13.502**	**0**
Aanvullende producten					
Aanvullende activiteiten	0	279	279	279	0
	0	**279**	**279**	**279**	**0**
Resultaat	**13.166**	**614**	**13.781**	**13.781**	**0**

De inwonerbijdrage is in bijlage 1 per gemeente gespecificeerd.

2.4 Infectieziektebestrijding

Mensen beschermen zichzelf tegen ziekten maar vertrouwen er ook op dat de overheid hen beschermt als er risico's zijn op infectieziekten. Dat is een taak van de GGD. We brengen deze ziekten in beeld en voorkomen ze waar mogelijk. Denk bijvoorbeeld aan tuberculoseonderzoeken, bestrijding en beheersing van infectieziekten zoals het coronavirus, inentingen en het spreekuur seksuele gezondheid. Het doel van infectieziektebestrijding is het voorkómen van infectieziekten, het opsporen van infectieziekten en het voorkómen van verdere verspreiding. Voornaamste basis voor deze taak vormt de wet Publieke Gezondheid.

Wat doen we ervoor?

Ieder jaar inventariseren we met onze gemeenten de instellingen met een verhoogd risico op infectieziekten door micro-organismen en bespreken we welke inzet wij daarop plegen. Het gaat om instellingen en activiteiten die onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen, en waar verder geen toezichthoudende instantie voor is. Daarnaast adviseren we (zorg-) instellingen over hygiëne en infectiepreventie en we voeren hygiëneaudits uit bij tattoo-, piercing-, en prostitutiebedrijven. En onze adviezen helpen reizigers veilig op weg met voorlichting en vaccinaties.

GGD	Infectieziektebestrijding	Infectieziektebestrijding algemeen	Basisproduct	Inwonerbijdrage, Rijksbijdrage, Zorgverzekeraar
		TBC-bestrijding	Basisproduct	Inwonerbijdrage, Zorgverzekeraar
		Seksuele gezondheid	Basisproduct	Inwonerbijdrage, RIVM, Subsidie VWS
		Infectieziektebestrijding -Technische hygiënezorg (THZ)	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		TBC-diagnostiek op aanvraag	Aanvullend product	Tarief (aanvrager)
		Reizigersadvisering	Aanvullend product	Tarief (aanvrager)
		Beroepsgebonden vaccinaties	Aanvullend product	Tarief (aanvrager)
		THZ - Prostitutiebedrijven	Aanvullend product	Tarief (gemeente of instelling)
		THZ - Tattoo- en piercingshops	Aanvullend product	Tarief (instelling)

Wat gaan we meten?

	Realisatie 2022
Inspecties tatoeage- en piercingshops	38
Inspecties seksinrichtingen	0
Meldingen infectieziekten/meldingsplichtig:	274 / 323
Meldingen over locaties met infectieziekterisico voor publieke gezondheid/meldingsplichtig:	178 / 222
Telefonisch vragen over infectieziekten:	498
Consulten seksueel overdraagbare aandoeningen (soa)	3.684
Gevonden soa (vindpercentage)	27%
Consulten reizigerszorg	7.176
Consulten TBC	275
Patiënten TBC	14
Patiënten met TBC infectie	26

Wat zijn onze vitale (regionale) partners?

Naast gemeenten, GGD'en en GGD GHOR Nederland:

Landelijk: RIVM, LCI, IGZ, NVWA, SOA-Aids Nederland, LCHV, NVWA.

Regionaal: Huisartsen, Laboratoria, Ziekenhuizen, Medische specialisten, thuiszorg, verslavingszorg, kinderdagverblijven, scholen, apothekers, KNCV, arbodiensten, ROAZ, Centrum seksueel geweld, Veiligheidsregio IJsselland, Omgevingsdienst IJsselland en kennisinstellingen en zorgaanbieders in de GGZ.

Wat gaat het kosten?

Infectieziektebestrijding - Totaal baten en lasten	Begroting 2023	Begroting 2024
	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Totaal baten	2.948	3.251
Totaal lasten	2.948	3.251
Resultaat	**0**	**0**

Begroting basisproducten en aanvullende producten

De begroting 2024 valt als volgt te specificeren naar basisproducten en aanvullende producten:

Door het afronden op € 1.000 ontstaan kleine afrondingsverschillen.

Infectieziektebestijding	Inwonerbijdrage	Overige baten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Basisproducten					
Infectieziektebestrijding algemeen	868	70	938	938	0
TBC-bestrijding	236	90	326	326	0
Seksuele gezondheid	138	795	933	933	0
	1.242	**955**	**2.197**	**2.197**	**-0**
Aanvullende producten					
Reizigersadvisering	-23	1076	1053	1053	0
	-23	**1076**	**1053**	**1053**	**0**
Resultaat	**1.219**	**2.031**	**3.250**	**3.250**	**0**

De inwonerbijdrage is in bijlage 1 per gemeente gespecificeerd.

2.5 Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners

Onder het taakveld Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners vallen taken op het terrein van de maatschappelijke zorg, openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ), forensische geneeskunde, en gezondheidszorg voor asielzoekers en statushouders.

Wat doen we ervoor?

Binnen GGD IJsselland bieden we beleidsmatige ondersteuning en het secretariaat ten behoeve van de producten van maatschappelijke zorg en OGGZ. We organiseren adequate hulpverlening aan mensen die hun woning en/of erf vervuilen door ziekte, onmacht, verzameldwang of andere redenen. Met als doel het terugdringen van gezondheidsrisico's voor de bewoner en het terugdringen van overlast voor de directe omgeving. We beoordelen meldingen bij de Centrale Toegang, hebben de beslissende stem in toewijzing van een traject na screening en bewaken deze trajecten. We onderzoeken en beschikken aanvragen maatschappelijke opvang en beschermd

wonen op GGZ-grondslag. We coördineren de somatische zorg voor onverzekerden. We bieden een vangnet voor zorgwekkende zorgmijders en gezinnen waarover zorgen bestaan ten aanzien van minderjarige, thuiswonende kinderen en waarbij de ouders zich zorg mijdend opstellen. Met het doel de mensen toe dan wel terug te leiden naar de reguliere zorg. We bieden trajectbegeleiding aan jongeren tussen de 15 en 25 jaar die niet over een stabiele woon- of verblijfplaats beschikken.

We verrichten als GGD IJsselland lijkschouwingen, onderzoeken en rapporteren aan de officier van justitie inzake gevallen van niet-natuurlijke dood en euthanasie; voeren medisch-technisch onderzoek uit en rapporteren inzake letsels, geweld en zedendelicten voor politie en justitie; we verzorgen de arrestantenzorg voor de politie. Het team Forensische geneeskunde werkt dus voor gemeenten, politie en OM.

Statushouders bieden we voorlichting en informatie aan ten aanzien van het thema Gezondheidszorg in Nederland en het thema Seksuele Gezondheid. In het asielzoekerscentrum voeren we taken als jeugdgezondheidszorg, infectieziektebestrijding, THZ en gezondheidsvoorlichting uit.

GGD	Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners	Beleid en secretariaat OGGZ	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Hygiënische probleemhuishoudens	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Forensische geneeskunde – voorziening en lijkschouw	Basisproduct	Inwonerbijdrage, Tarief (aanvrager)
		Gezondheidsvoorlichting statushouders	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Ketenregie dak- en thuislozen	Aanvullend product	Acht gemeenten o.b.v. DVO
		Onderzoeken van en beschikken op aanvragen maatschappelijke opvang en beschermd wonen op GGZ-grondslag	Aanvullend product	Acht gemeenten o.b.v. DVO
		Coördinatie somatische zorg onverzekerden	Aanvullend product	Tarief centrumgemeente Zwolle
		Team VIA	Aanvullend product	Acht gemeenten o.b.v. DVO
		Team Zwerfjongeren	Aanvullend product	Acht gemeenten o.b.v. DVO
		Forensische geneeskunde	Aanvullend product	Politie o.b.v. DVO
		Publieke Gezondheid Asielzoekers	Aanvullend product	GGD GHOR Nederland o.b.v. DVO

Wat gaan we meten?

	Realisatie 2022
Meldingen team VIA	570
Meldingen team Zwerfjongeren	137
Meldingen team Hygiënische probleemhuishoudens	92
Meldingen team VIA - verplichte GGZ	31
Meldingen Meldpunt Centrale Toegang - maatschappelijke opvang	385
Meldingen Centrale Toegang - beschermd wonen	1.458
Meldingen Centrale Toegang - toegekende aanvragen beschermd wonen	757
Lijkschouwingen	585
Letselrapportages	315
Arrestantenzorg: medische zorg bij bezoek	1.048
Arrestantenzorg: telefonisch zorgadvies	237
Voorlichtingen aan statushouders in het kader van hun inburgeringstraject	30
Psychosociale hulpverlening	11

Wat zijn onze vitale (regionale) partners?

Naast gemeenten, GGD'en en GGD GHOR Nederland:

- kennisinstellingen en zorgaanbieders in de GGZ
- welzijnsinstellingen
- hulpverlenende instellingen, ziekenhuizen, huisartsen
- Veilig thuis, Politie en Openbaar Ministerie
- ISK

Wat gaat het kosten?

Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners - Totaal baten en lasten	Begroting 2023	Begroting 2024
	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Totaal baten	4.975	5.373
Totaal lasten	4.975	5.373
Resultaat	**0**	**0**

Begroting basisproducten en aanvullende producten

De begroting 2024 valt als volgt te specificeren naar basisproducten en aanvullende producten:

Versterken gezondheid en veiligheid kwetsbare inwoners	Inwonerbijdrage	Overige baten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Basisproducten					
Beleid en secretariaat OGGZ	284	0	284	284	0
Hygiënische probleemhuishoudens	179	0	179	179	0
Forensische geneeskunde – voorziening en lijkschouw	44	808	852	852	0
Gezondheidsvoorlichting statushouders	165	376	541	541	0
	671	**1.184**	**1.855**	**1.855**	**-0**
Aanvullende producten					
Centrale toegang dak- en thuislozen	0	2.292	2.292	2.292	0
Team VIA	0	816	816	816	0
Team Zwerfjongeren	0	147	147	147	0
Overige aanvullende projecten	0	263	263	263	0
	-	**3.518**	**3.518**	**3.518**	**-0**
Resultaat	**671**	**4.701**	**5.373**	**5.373**	**-0**

Door het afronden op € 1.000 ontstaan kleine afrondingsverschillen.

De inwonerbijdrage is in bijlage 1 per gemeente gespecificeerd.

2.6 Onderzoek, beleid en preventie

GGD IJsselland verricht haar taken op het gebied van beleid en onderzoek voor en in opdracht van gemeenten. De uitvoering van deze taken worden deels bepaald door bepalingen in de Wet publieke gezondheid en het Besluit publieke gezondheid. Voor het realiseren van beleidsdoelstellingen is het maken van verbinding met gemeenten, regionale en lokale (keten)partners en doelgroepen) en het verzamelen en delen (van kennis, resultaten, epidemiologische gegevens) van groot belang.

Wat doen we ervoor?
Gemeenten of ketenpartners adviseren op verschillende beleidsdomeinen, verschillende doelgroepen of op specifieke thema's binnen het lokaal gezondheidsbeleid. Gemeenten begeleiden bij de totstandkoming van de lokale gezondheidsnota's. Inhoudelijk bijdragen aan ambtelijk en bestuurlijk overleg publieke gezondheid, thematische bijeenkomsten / workshops over lokaal gezondheidsbeleid voor beleidsmedewerkers van gemeenten, deelnemen aan en coördineren van (sub)regionale netwerken gezondheid-zorg-welzijn.

In beeld brengen van gezondheid van inwoners en de factoren die met deze gezondheid samenhangen, zoals leefstijl, zorg en fysieke en sociale omgeving, door middel van signalering, monitoring en epidemiologisch onderzoek. Verzamelen gegevens door en uitvoeren van gezondheidsmonitoren en wijkgezondheidsprofielen.

Bevorderen en behouden van de gezondheid van de gehele bevolking in de regio, en specifiek van risicogroepen zoals jongeren, volwassenen met een lage sociaal economische status (SES) en ouderen. Onder andere door deel te nemen aan lokale netwerken en het coördineren van programma's en projecten met als doel een effectieve en efficiënte aanpak van regionale gezondheidsproblemen. Maar ook door intern kennis ter beschikking te stellen en advies te geven aan management en medewerkers en te ondersteunen bij het ontwikkelen van beleid.

Signaleren en onderzoeken van gezondheidsrisico's in relatie tot milieufactoren.

GGD	Onderzoek, beleid en preventie	Advisering en ondersteuning lokaal en regionaal gezondheidsbeleid en regionale samenwerking	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Proactief informeren en signaleren bijv. via (epidemiologisch) onderzoek	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Gezondheidsbevordering	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Beleidsadvisering intern GGD IJsselland	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Milieu en Gezondheid	Basisproduct	Inwonerbijdrage, GGD Twente
			Aanvullend product	Tarief (aanvrager)

Wat gaan we meten?

	Realisatie 2022
Totaal aantal meldingen en adviezen Milieu & Gezondheid	189

Wat zijn onze vitale (regionale) partners?

Naast gemeenten, GGD'en en GGD GHOR Nederland:
Landelijk: RIVM, Ministerie voor I&M
Regionaal: zorg- en welzijnsinstellingen, onderwijsinstellingen, Regionale Zorgalliantie Zwolle, Vitaal Vechtdal, Salland United, Bestuurstafel Leefomgeving regio Zwolle, RSJ, Adviesgroep verstedelijking regio Zwolle, Samen buiten de oevers, Provincie Overijssel, Omgevingsdienst IJsselland, zorgverzekeraar, huisartsen, medisch specialisten, thuiszorg, woningcorporaties.

Wat gaat het kosten?

Onderzoek, beleid en preventie - Totaal baten en lasten	Begroting 2023	Begroting 2024
	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Totaal baten	1.447	1.612
Totaal lasten	1.447	1.612
Resultaat	**0**	**0**

Begroting basisproducten en aanvullende producten en aanvullende producten:

Onderzoek, beleid en preventie	Inwonerbijdrage	Overige baten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Basisproducten					
Advisering en ondersteuning lokaal en regionaal gezondheidsbeleid en regionale samenwerking	884	0	884	884	0
Milieu en Gezondheid	447	280	728	728	0
	1.331	**280**	**1.612**	**1.612**	**0**
Aanvullende producten					
Milieu en Gezondheid					
Resultaat	**1.331**	**280**	**1.612**	**1.612**	**0**

Door het afronden op € 1.000 ontstaan kleine afrondingsverschillen.

De inwonerbijdrage is in bijlage 1 per gemeente gespecificeerd.

2.7 Toezicht houden

De GGD houdt toezicht op veel instellingen, zoals de verschillende vormen van kinderopvang en jeugdverblijven. De toezichthouders zien toe op de naleving van de eisen die de wet stelt op het gebied van de kwaliteit van de opvang (zowel materieel als ten aanzien van het pedagogisch klimaat). Daarnaast zijn wij als GGD door de gemeenten aangewezen als toezichthouder op de kwaliteit van de voorziening die aanbieders aanbieden vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Wat doen we ervoor?
Toezicht houden in het kader van de Wet op de Kinderopvang en de Wet op de jeugdverblijven door uitvoeren van periodieke risico-gestuurde inspecties op basis van landelijke toetsingskaders, signalering en rapportage aan voorziening en gemeente, advies over handhaving aan gemeente. Toezicht houden op basis van de kwaliteitseisen die zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van de Wmo, de gemeentelijke verordening en (eventuele) nadere regelgeving alsmede contract- of subsidieafspraken.

GGD	Toezicht houden	Toezicht Kinderopvang	Basisproduct	Gemeenten o.b.v. voorschot en nacalculatie
		Toezicht Jeugdinternaten*	Basisproduct	Gemeenten o.b.v. voorschot en nacalculatie
		Toezicht Wmo	Aanvullend product	Gemeenten o.b.v. DVO

* Uitvoering van dit product is belegd bij GGD Twente.

Wat gaan we meten?

	Realisatie 2022
Inspecties kinderdagverblijven	425
Inspecties buitenschoolse opvang	385
Inspecties gastouderbureaus	29
Inspecties gastouders	462
Thematisch toezicht	13
Signaaltoezicht	23
Calamiteitentoezicht	18

Wat zijn onze vitale (regionale) partners?

Naast gemeenten, GGD'en en GGD GHOR Nederland:
Instellingen voor kinderopvang en gastouderbureaus.

Wat gaat het kosten?

Toezicht houden - Totaal baten en lasten	Begroting 2023	Begroting 2024
	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Totaal baten	1.334	1.494
Totaal lasten	1.334	1.494
Resultaat	**0**	**0**

Begroting basisproducten en aanvullende producten

De begroting 2024 valt als volgt te specificeren naar Basisproducten en aanvullende producten:

Toezicht houden	Inwonerbijdrage	Overige baten	Totaal baten	Totaal lasten	Saldo
	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)	(* € 1.000)
Basisproducten					
Toezicht Kinderopvang	289	878	1.167	1.167	0
	289	**878**	**1.167**	**1.167**	**0**
Aanvullende producten					
Toezicht WMO	0	327	327	327	0
	0	**327**	**327**	**327**	**0**
Resultaat	**289**	**1.205**	**1.494**	**1.494**	**0**

Door het afronden op € 1.000 ontstaan kleine afrondingsverschillen.

De inwonerbijdrage is in bijlage 1 per gemeente gespecificeerd.

3. Programma Service en Samenwerking

3. Programma Service en Samenwerking

3.1 Inleiding

Het programma Service en Samenwerking is ondersteunend aan het programma Gezondheid. Het programma richt zich op het bestuur en management van de GGD. Deze taken zijn organisatorisch grotendeels ondergebracht bij het team Organisatieadvies en Ontwikkeling. Het programma kent geen aanvullende producten.

De basisproducten binnen het programma Service en Samenwerking zijn:

- Bestuursondersteuning
  - voorbereiding van bestuurlijk overleg: vergaderingen van het dagelijks bestuur en van het Overleg publieke gezondheid, inclusief ambtelijke voorbereiding;
  - invulling van de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur;
  - uitvoering van de besluiten van het algemeen- en het dagelijks bestuur.
- Voorbereiding op rampen en crises
- Kwaliteit
- Communicatie
  - communicatie met de gemeenten op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau.

3.2 Waar staan we voor?

De doelstelling van het programma Service en Samenwerking is het optimaliseren van de kwaliteit en het rendement van de samenwerking tussen en met gemeenten en partners. GGD IJsselland werkt volgens een verrijkt Governance model, waarbij het werk van de GGD op inhoud gestuurd wordt door de opdrachten van gemeenten (met de eisen die voortkomen uit de Wet publieke gezondheid als randvoorwaarde). Dit betekent:

- GGD IJsselland biedt met haar diensten meerwaarde voor gemeenten en sluit aan bij de lokale wensen van gemeenten. GGD IJsselland wordt ervaren als een dienst van en voor de 11 gemeenten in IJsselland;
- er is samenhang in het lokaal gezondheidsbeleid van gemeenten, in de samenwerkingsafspraken die de 11 gemeenten in IJsselland met elkaar maken en in de opdracht aan de Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland;
- daarnaast werkt GGD IJsselland met transparante afspraken over haar bedrijfsvoering en informatie die ondersteunend is voor inzicht, toezicht en beheer door gemeenteraden, colleges van B&W en portefeuillehouders die zitting hebben in het bestuur van de GGD;
- GGD IJsselland kent een helder besturingsconcept dat is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en daarvan afgeleide afspraken.

3.3 Wat doen we ervoor?

GGD	Service & Samenwerking	Bestuursondersteuning	Basisproduct	Inwonerbijdrage
		Voorbereiding op rampen en crises	Basisproduct	
		Kwaliteit	Basisproduct	
		Communicatie	Basisproduct	

3.4 Wat gaat het kosten?

Omschrijving	begroting	begroting	meerjarenbegroting		
(bedragen *€ 1.000,-	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten:					
Loonkosten	120	141	144	147	150
Overige kosten	69	85	87	88	90
Totaal lasten	189	226	231	235	240
Baten:					
Gemeentelijke bijdrage	189	226	231	236	240
Overige financiering	0	0	0	0	0
Totaal baten	**189**	**226**	**231**	**236**	**240**

Door het afronden op € 1.000 ontstaan kleine afrondingsverschillen.

3.5 Wat zijn de (strategische) netwerkoverleggen en -partners?

Netwerk	Doel	Partners
AB en BOPG GGD	Besturen	Gemeenten (bestuurlijk vertegenwoordiger)
Ambtelijke overleg Publieke Gezondheid (GGD)	Samenwerken	Gemeenten (ambtenaren)
Kring Oost Nederland (KON)-DPG	Afstemmen en besluiten	GGD NOG, GGD IJsselland, GGD Twente, GGD Gelderland-Midden, GGD Gelderland-Zuid.
Raad van DGP'en GGD GHOR NL	Besturen brancheverenigingen	25 GGD' en
Districtsveiligheidsoverleg IJsselland en algemeen bestuur Veiligheidsregio IJsselland	Belangen gemeenten behartigen	Veiligheidsregio IJsselland, Waterschappen, Politie, Defensie, Openbaar Ministerie
Veiligheidsdirectie IJsselland	Adviseren bestuur Veiligheidsregio IJsselland	Gemeenten, Brandweer, Politie, GHOR

Vitaal Vechtdal	Mensen stimuleren om zelf actief aandacht te besteden aan de eigen gezondheid	Gemeenten Hardenberg , Dalfsen en Ommen, Medrie, Saxenburgh groep, Fizie, Vrieling groep, Zilveren Kruis, Avero, ONVZ
Salland United	Bevorderen gezondheid en vitaliteit inwoners	Gemeente Deventer, Olst-Wijhe en Raalte, Deventer Ziekenhuis, Salland Zorgverzekeraar, HCDO, Solis, Dimence, Carinova
Regionaal Netwerk Acute Zorg Zwolle	Coördineren en regisseren regionale afstemming	Isala, GHOR NOG, GHOR IJsselland, Deventer Ziekenhuis, Saxenburgh groep, Ropcke Zweers ziekenhuis, Gelre ziekenhuizen, St. Jansdal ambulancediensten, Medrie, HCDO, Verloskundigenplein, VSV geboortezorg Salland, Huisartsenkringen, GGnet, GGZcentraal, Dimence
Brinkgreven overleg	Afstemmen over en inventariseren van knelpunten en mogelijke gaten in aanbod van verplichte zorg	Gemeenten, Zorgaanbieders GGZ, Openbaar Ministerie, Politie, NIFP, PPC
Veiligheidsnetwerk Oost		Gemeenten, Politie, Openbaar Ministerie
Regionale Zorgalliantie	Afstemmen medische en sociale domein	Isala Ziekenhuis, Medrie, IJsselheem, Icare, gemeente Zwolle, Zorgverzekeraar
Bestuurstafel Leefomgeving regio Zwolle	Samenwerken overheid, onderwijs en ondernemers	Gemeente de Wolden, Regio Zwolle, Woningbouwcorporaties, Provincie Overijssel, Bedrijfsleven
Adviesgroep Verstedelijking regio Zwolle	Bestuurlijke en maatschappelijke adviesgroep verstedelijkingsstrategie	Deelnemende gemeenten GR IJsselland, Woningbouwcorporaties, Terrein- en natuurbeheerders, Landbouworganisaties, economische belangenbehartigers
Strategisch bedrijfsvoeringsoverleg GGD'en	Afstemmen over strategische bedrijfsvoeringsonderwerpen	25 GGD'en

4. Financiële begroting

4. Financiële begroting

4.1 Begroting van baten en lasten GGD IJsselland

In dit onderdeel zijn de totale baten en lasten van GGD IJsselland verwerkt. Dit betreft het totaal van de afzonderlijke programmabegrotingen en het overzicht van algemene lasten en dekkingsmiddelen.

Financiële begroting (bedragen in Euro x 1000)

Omschrijving	begroting	begroting	meerjarenbegroting(x1000)		
(bedragen * € 1.000)	2023	2024	2025	2026	2027
Lasten:					
Loonkosten	17.892	19.662	20.055	20.456	20.865
Kapitaallasten	115	123	125	128	130
Overige kosten	4.174	4.954	5.054	5.155	5.258
Toegerekende overhead derden	6.992	8.073	8.235	8.399	8.567
Onvoorzien	152	165	168	171	175
Reservering	51	120	122	125	127
Totaal lasten	**29.376**	**33.097**	**33.759**	**34.434**	**35.123**
Baten:					
Gemeentelijke bijdrage	21.256	24.266	24.752	25.247	25.752
Financiering o.b.v. DVO	3.264	3.585	3.656	3.730	3.804
Projectfinanciering	939	1.070	1.091	1.113	1.136
Rijksbijdragen	961	1.065	1.086	1.108	1.130
Financiering via klanttarief	2.651	2.772	2.828	2.884	2.942
Overige financiering	305	339	345	352	359
Totaal baten	**29.376**	**33.097**	**33.759**	**34.434**	**35.123**

4.2 Toelichting op de financiële begroting

In deze paragraaf worden de afwijkingen in de begroting 2024 ten opzichte van de begroting 2023 toegelicht. In de begroting worden structurele lasten en baten geraamd. Incidentele budgetten worden in de loop van het exploitatiejaar middels een begrotingswijziging toegevoegd.

Wat zijn de ontwikkelingen met financiële impact in deze begroting?
In deze begroting is de bijgestelde begroting 2023 als uitgangspunt genomen. Naast de ontwikkeling in de prijs- en loonindexen is er sprake van autonome wettelijke en organisatieontwikkelingen als ook nieuw beleid, die leiden tot een kostenverhoging.

In de Kadernota 2024 zijn de organisatieontwikkelingen 2024 geraamd op € 700.000. De ontwikkelingen in de organisatie hebben in 2024 een kostenverhogend effect van € 660.000.
Ten aanzien van de autonome ontwikkelingen in wetgeving is € 100.000 toegekend voor informatiebeveiliging en het elektronisch voorschrijfsysteem (EVS) overeenkomstig het deel dat is goedgekeurd in de Kadernota 2024.

Op basis van de eerste bestuursrapportage 2023 is een wijziging op de begroting 2023 van € 1.641.000 verwerkt. Ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 neemt het volume van de begroting 2024 met € 2.030.000 toe tot

€ 33.097.000. Naast de ontwikkeling in de prijs- en loonindexen is er sprake van nieuwe beleid en investeringen in de basis van de GGD.

Primitieve begroting 2023		€ 29.376.000
Autonome ontwikkelingen eerste begrotingswijziging 2023		€ 1.641.000
Bijgestelde begroting 2023		€ 31.017.000

Mutaties primitieve begroting 2024

• Ontwikkeling loon- en prijsindex	€ 1.320.000	
• Toename loonkosten door modern en passend functiegebouw in 2024	€ 470.000	
• Informatievoorziening	€ 190.000	
• Informatiebeveiliging en EVS	€ 100.000	
Totaal toename begroting 2024		€ 2.080.000
Totaal begroting 2024		**€ 33.097.000**

4.3 Algemene lasten en dekkingsmiddelen

Algemene lasten en dekkingsmiddelen (bedragen in Euro x 1000)

Omschrijving	**begroting**	**begroting**	**meerjarenbegroting(x1000)**		
(bedragen * € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Lasten:					
Overhead	5.807	7.000	7.140	7.282	7.428
Overige	71	78	80	81	83
Onvoorzien/saldo	152	165	168	171	175
Reserveringen	51	120	122	125	127
Totaal lasten	**6.081**	**7.363**	**7.510**	**7.660**	**7.813**
Baten:					
Overige financiering					
bijdrage gemeenten	6.081	7.363	7.510	7.660	7.813
Reserveringen					
Totaal baten	**6.081**	**7.363**	**7.510**	**7.660**	**7.813**

4.4 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

De inwonerbijdrage stijgt van € 22,9 miljoen op basis van bijgestelde begroting 2023 naar € 24,3 miljoen volgens de begroting 2024.

Gemeentelijke bijdrage 2023			€ 21.257.000
Begrotingswijziging 2023			€ 1.641.000
Gemeentelijke bijdrage 2023 na wijziging			€ 22.898.000
1. Ontwikkeling loon- en prijsindex		€ 741.000	
2. Ontwikkelingen wetgeving (Informatiebeveiliging en EVS)		€ 100.000	
3. Organisatieontwikkelingen			
Toename loonkosten door modern en passend functiegebouw in 2024	€ 470.000		
Informatievoorziening	€ 190.000		
		€ 527.000	
Totaal mutaties gemeentelijke bijdrage 2024			€ 1.368.000
Per saldo bijdrage 2024			€ 24.266.000

Toelichting gemeentelijke bijdrage 2024

Ontwikkeling loonkosten/Prijsindex/Overige

Index	2022			2023			2024
	Begroot	Aanpassing	Verschil	Begroot	Aanpassing	Verschil	Begroot
Prijsindex	1,50%	4,10%	2,60%	1,50%	5,90%	4,40%	2,40%
Loonindex	2,00%	nvt	0,00%	2,00%	9,73%	7,73%	3,90%

De salarissen en sociale lasten zijn geïndexeerd met 3,9 % conform de kaders voor de begroting 2024, zoals door het algemeen bestuur vastgesteld als onderdeel van de Ontwikkelingenbrief 2024. De prijzen zijn conform de uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2024 met 2,4% geïndexeerd.

5. Paragrafen op grond van de BBV

5. Paragrafen op grond van de BBV

5.1 Algemeen

De Programmabegroting 2024 bevat de volgende verplichte paragrafen:

1. Weerstandsvermogen (en risico's)
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Verbonden partijen
5. Treasury
6. Wet open overheid *

* De Wet open overheid (artikel 3.5) schrijft voor dat er in de begroting een openbaarheidsparagraaf is opgenomen.

5.2 Weerstandsvermogen en risico's

5.2.1 Algemeen

In deze paragraaf lichten we risico's, de aanwezige weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen, toe. De jaarrekening dient als instrument voor toezicht en toetsing op het risicomanagement. Over eventuele majeure afwijkingen rapporteren we in de tussentijdse bestuursrapportages.

5.2.2 Evaluatie weerstandscapaciteit

Het weerstandvermogen laat zien hoe GGD IJsselland tegenvallers en tekorten kan opvangen zonder dat het beleid of de uitvoering in gevaar komen. De weerstandscapaciteit betreft de middelen die beschikbaar zijn om de niet geraamde kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken en bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. Uitgangspunt is dat de mate waarin financiële tegenvallers voor de organisatie kunnen worden opgevangen 'voldoende' is. Dat vereist een ratio van het weerstandsvermogen in de bandbreedte tussen 1 en 1,4.

Voor 2024 is de beschikbare weerstandscapaciteit € 635.663 (peildatum 31-1-2022). De benodigde weerstandscapaciteit is het bedrag dat we nodig hebben om alle risico's op te kunnen vangen. Op basis van het risicoprofiel 2024 is dat € 620.000. Gelet op de verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit is de ratio van het weerstandsvermogen voor 2024 1,03. Dat is voldoende en daarom geen aanleiding om de benodigde weerstandscapaciteit aan te passen. De risico's, waarop deze inschatting is gebaseerd, staan hieronder in 5.2.3, waarbij de netto verwachte impact gebaseerd is op de kwantificering van risico's (peildatum: april 2023).

5.2.3 Overzicht risico's

In onderstaande Top 10 staan de financieel significante risico's en ook eventuele niet-financiële risico in de risicoklasse urgent. Significante risico's zijn gebeurtenissen anders dan een ramp met een aanzienlijke impact (meer dan € 50.000) en een nog niet vast te stellen kans van optreden en/of de totale omvang. Urgente risico's hebben een hoge kans en een hoge netto verwachte omvang (score 7-9). Bij de urgente risico's maken we de beheersmaatregelen inzichtelijk en voorzien we deze ook van een tijdspad en het gewenst effect. Naast de significante en urgente risico's toont dit overzicht ook de risico's die geheel of gedeeltelijk afgedekt worden door een bestemmingsreserve. Een bestemmingsreserve maakt geen onderdeel uit van het weerstandsvermogen. Indien een bestemmingsreserve ontoereikend is om een negatief resultaat te egaliseren voor het doel waar de bestemmingsreserve voor in stand is gehouden, wordt voor het tekort een beroep gedaan op de algemene reserve. Dit solidariteitsprincipe kent ook een keerzijde. Indien blijkt dat de algemene reserve onvoldoende is om

de risico's af te dekken, wordt eerst de algemene reserve op peil gebracht voordat overgegaan wordt op teruggaaf van een voordelig exploitatieresultaat aan de gemeenten.

Risico: Wegvallen toeleverancier			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform wet Publieke Gezondheid uitvoeren programma Gezondheid
Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	Overdragen
Toelichting:	Verschillende oorzaken, zoals faillissement, kunnen ervoor zorgen dat een toeleverancier wegvalt. Dit brengt dan onvoorziene kosten met zich mee. Hierbij valt te denken aan aanbestedings- en implementatiekosten.		
Maatregel(en):	• bij aanbestedingen samenwerking zoeken met andere GGD'en • continuïteitsbepaling in contracten		
Score impact:	2	Score kans:	3
Score omvang:	6	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 150.000,-	Incidenteel/Structureel:	Incidenteel

Risico: Geen of onvoldoende (gekwalificeerd) personeel			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform wet Publieke Gezondheid uitvoeren programma Gezondheid
Risicocategorie:	Financieel/Operationeel	Beheersmechanisme:	Verminderen
Toelichting:	Als gevolg van krapte op de arbeidsmarkt zijn bepaalde functies, denk aan artsen, moeilijk te vervullen. Dat brengt (onvoorziene) kosten met zich mee voor werving en selectie, inhuur en inwerken, maar ook voor opleiden en investeren in andere disciplines. Dit kan ook leiden tot het niet kunnen behalen van doelstellingen met als neveneffect imagoschade.		
Maatregel(en):	• Er worden profielartsen geplaatst vanuit de opleiding, elke 6-9 maanden volgt dan een nieuwe profielarts. • Elke team heeft een arts M&G. • Tijdelijk aannemen van een basisarts. • Opleiden van verpleegkundig specialisten. De verpleegkundig specialist is een professional die in nauwe samenwerking met de arts zelfstandig en structureel een aantal verpleegkundige en medische taken uitvoert. • Aantrekkelijk werkgeverschap vergroten. • Behouden van artsen na pensionering. • Extra en meer gericht werven. • Vergaand samenwerken in KON verband		
Score impact:	2	Score kans:	3
Score omvang:	6	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 170.000,-	Incidenteel/Structureel:	Incidenteel

Risico: Schade na beveiligingsinbreuk			
Programma:		Doelstelling:	
Risicocategorie:	Financieel / Reputatie	Beheersmechanisme:	Verminderen

Toelichting:	Door het ontbreken van een adequate beveiligingsorganisatie- en coördinatie of bewustzijn bestaat er een kans op een beveiligingsinbreuk met mogelijk als een datalek als gevolg. Dit kan leiden tot afpersing of een boete door de Autoriteit Persoonsgegevens.		
Maatregel(en):	• implementeren beveiligingsorganisatie • implementeren beveiligingsbewustzijn (organisatie) • implementeren IT maatregelen (technisch) • implementeren BIV classificatie • implementeren Beleid Logisch Toegangsbeveiliging • beoordelen IT leveranciers • garantie incident response en cybersecurity zorg • uitvoeren security testen		
Score impact:	2	Score kans:	2
Score omvang:	4	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 80.000,-	Incidenteel/Structureel:	Incidenteel

Risico: Uitbraak infectieziekte			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform de wet Publieke Gezondheid voorkómen van infectieziekten, opsporen van infectieziekten en voorkómen van verdere verspreiding.
Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	Overdragen & Accepteren
Toelichting:	Infectieziektebestrijding heeft een personele formatie die voldoende is voor de dagelijkse taken. Bij een eventuele grote uitbraak van een infectieziekte is een sterk verhoogde personele inzet noodzakelijk. Deze onverwachte inzet van personeel brengt onvoorziene kosten met zich mee.		
Maatregel(en):	Beroep doen op vergoeding door het Rijk.		
Score impact:	2	Score kans:	3
Score omvang:	6	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 85.000,-	Incidenteel/Structureel:	Incidenteel

Risico: Juridische procedures			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform wet Publieke Gezondheid uitvoeren programma Gezondheid
Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	Overdragen & Vermijden
Toelichting:	Derden kunnen bezwaar tegen een besluit aantekenen en een claim indienen. Ook kan het zijn dat wij niet zonder een procedure te voeren een claim kunnen innen. Deze onverwachte procedures brengen onvoorziene kosten met zich mee.		
Maatregel(en):	• negatief uitvallende uitspraken leiden direct tot kosten c.q. te betalen bedragen op de balans. • afsluiten van verzekeringen voor schade en aansprakelijkheid.		
Score impact:	2	Score kans:	2
Score omvang:	4	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 60.000,-	Incidenteel/Structureel:	Incidenteel

Risico: Arbeidsconflict			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform wet Publieke Gezondheid uitvoeren programma Gezondheid

Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	Verminderen
Toelichting:	Arbeidsconflicten leiden in bepaalde gevallen tot plaatsen op non-actief of ontslag. Wanneer het conflict onverwacht is, brengt dit onvoorziene kosten met zich mee. Alleen al door de niet te verzekeren verplichting van WW.		
Maatregel(en):	Leidinggevenden en team HRM zijn erop gericht een goede afstemming tussen de belangen van de organisatie en die van de medewerkers te bewerkstelligen.		
Score impact:	2	Score kans:	3
Score omvang:	6	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 75.000,-	Incidenteel/Structureel:	Structureel

Risico: Afnemende aanvullende producten			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform wetgeving of overeenkomsten uitvoeren programma Gezondheid
Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	Verminderen
Toelichting:	Aanvullende producten kunnen door de opdrachtgever worden beëindigd dan wel afnemen. In dat geval kan er sprake zijn van boventallig personeel. Te meer in de huidige arbeidsmarkt de continuïteit van (kwalitatief goede) dienstverlening gewaarborgd kan worden door personeel in dienst te nemen.		
Maatregel(en):	• Instellen van een bestemmingsreserve Risicoreserve; deze reserve dient voor het af dekken van risico's op aanvullende activiteiten. Deze reserve wordt gevoed middels een opslag in het tarief. Deze opslag wordt gereserveerd voor toekomstige (onzekere) risico's. • Naast het continu acquireren voor nieuwe opdrachten wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand in relatie tot de werkzaamheden in een periode. • Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel en gaat de GGD meerjarige contracten aan met een opzegtermijn.		
Score impact:	2	Score kans:	3
Score omvang:	6	Risicoklasse	Gemiddeld
Netto impact:	€ 295.000,-	Incidenteel/Structureel:	Structureel
Impact weerstands-vermogen:	€ 0,-	Bestemmingsreserve:	€ 295.000,-

Risico: Afnemende inkomsten Seksuele gezondheid			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform wetgeving of overeenkomsten uitvoeren programma Gezondheid
Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	Verminderen
Toelichting:	Hoewel seksuele gezondheid een basisproduct is, is een deel van de taken gefinancierd vanuit een subsidieregeling waarvoor de voorwaarden kunnen veranderen of die geheel kan komen te vervallen. In dat geval kan er sprake zijn van boventallig personeel. Te meer in de huidige arbeidsmarkt de continuïteit van (kwalitatief goede) dienstverlening gewaarborgd kan worden door personeel in dienst te nemen.		
Maatregel(en):	• Instellen van een bestemmings- en egalisatiereserve Soa-sense. • Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel.		
Score impact:	1	Score kans:	2

Score omvang:	2	Risicoklasse	Minimaal
Netto impact:	€ 50.000,-	Incidenteel/Structureel:	Structureel
Impact weerstands-vermogen	€ 0,-	Bestemmingsreserve:	€ 201.041-

Risico: Afnemende dienstverlening Publieke Gezondheid Asielzoekers			
Programma:	Gezondheid	Doelstelling:	Conform overeenkomst tussen COA, GGD-GHOR Nederland en de GGD'en in Nederland uitvoeren van taken m.b.t. PGA in IJsselland.
Risicocategorie:	Financieel	Beheersmechanisme:	
Toelichting:	Door ontwikkelingen in aantallen asielzoekers en (tijdelijke) opening dan wel sluiting van asielzoekerscentra is PGA een moeilijk te beheersen taak voor de GGD.		
Maatregel(en):	• Instellen van een bestemmingsreserve Publieke gezondheidszorg Asielzoekers. • Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel. • Langdurige overeenkomsten afsluiten.		
Score impact:	1	Score kans:	3
Score omvang:	3	Risicoklasse	Minimaal
Netto impact:	€ 30.000-	Incidenteel/Structureel:	Structureel
Impact weerstands-vermogen	€ 0,-	Bestemmingsreserve:	€ 148.592,-

5.2.4 Financiële kengetallen 2024

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. De kengetallen betreffen: schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Voor een gemeenschappelijke regeling zijn deze niet allemaal van toepassing. Vermeld worden schuldquota geldleningen, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. De kengetallen 2024 voor GGD IJsselland zijn in onderstaande tabel weergegeven:

	Begroting 2023	Begroting 2024
Netto schuldquote	20%	17%
Solvabiliteitsratio	18%	19%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%

Toelichting:

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG- uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld, dit is met 17% ruimschoots het geval bij GGD IJsselland.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft aan of we op lange termijn kunnen voldoen aan onze verplichtingen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt in de verhouding tussen het eigen vermogen op de balans en het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. Ten opzichte van de gemeenten, waarbij percentages van 30 – 40% normaal zijn, is de ratio van de GGD met 19% een stuk lager.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De begroting van GGD IJsselland wordt ieder jaar sluitend opgesteld. Er is daarom geen sprake van structurele ruimte in de exploitatie.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

De instandhouding van vaste activa legt structureel een substantieel beslag op de middelen. Dit geldt niet voor de financiële activa en bedrijfsmiddelen, omdat die regelmatig worden vervangen. Door dit onderscheid komt in deze paragraaf alleen het onderhoud van de hoofdvestiging te Zwolle aan de orde. Voor het kantoorgebouw is een meerjarig onderhoudsplanning opgesteld. Het plan is eind 2022 verder geïmplementeerd. Voor het meerjarig onderhoudsplan is in de begroting een jaarlijkse reservering van € 120.000 inclusief BTW en indexatie opgenomen. Op basis van dit onderhoudsplan is er dekking voor de toekomstige onderhoudskosten gerealiseerd. Elke twee jaar zal een conditiemeting plaatsvinden om vast te stellen of het onderhoudsplan moet worden bijgesteld.

5.4 Bedrijfsvoering

GGD IJsselland wordt voor haar bedrijfsvoering voor het grootste deel ondersteund door de afdeling Bedrijfsvoering die hiërarchisch valt onder Veiligheidsregio IJsselland. De (financiële) basis voor de samenwerking vormt de ‘Overeenkomst voor gemene rekening’. Daarin zijn voor de afzonderlijke kostenonderdelen die in de overeenkomst zijn benoemd verdelingspercentages berekend. De kosten binnen de gemene rekening worden gemiddeld voor 56% toegerekend aan de Veiligheidsregio en voor 44% aan de GGD. De bepalingen in de huidige samenwerkingsovereenkomst zijn onveranderd toegepast voor het opstellen van de begroting 2024.

5.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in ‘derde rechtspersonen’ waarmee GGD IJsselland een bestuurlijke ***en*** financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de GGD middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op de GGD kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als de GGD bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen. Op het moment van opstellen van de Programmabegroting 2024 is bekend dat de GGD in dit kader één relatie kent:

GGD GHOR Nederland (Vereniging voor Publieke Gezondheid en Veiligheid (PGV))

GGD GHOR Nederland is de koepelorganisatie van de 25 GGD'en en de GHOR-bureaus. Vanuit GGD GHOR Nederland wordt, voor en in samenspraak met de GGD’en, de lobby en belangenbehartiging voor de GGD’en

gedaan richting politiek en stakeholders. Daarnaast voert GGD GHOR Nederland projecten uit, die vanuit efficiency oogpunt centraal moeten worden uitgevoerd en die randvoorwaarden en producten opleveren waarmee de GGD'en hun werkzaamheden kunnen verrichten.

Bestuurlijk en financieel belang
Het hoogste orgaan van GGD GHOR Nederland is de Raad van DPG'en. Hierin worden de 25 GGD'en en GHOR-bureaus vertegenwoordigd door hun directeur Publieke Gezondheid (DPG). Het dagelijks bestuur bestaat uit 4 leden van het algemeen bestuur. GGD IJsselland betaalt op jaarbasis een contributie aan GGD GHOR Nederland gebaseerd op een bijdrage per inwoner, voor 2024 bedraagt deze contributie € 72.000.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering
Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de afvaardiging van de directeur Publieke Gezondheid van GGD IJsselland (tevens GHOR) in het algemeen bestuur. De voorzitter van het dagelijks bestuur van de GGD neemt deel in de BAC (bestuurlijke adviescommissie) Publieke Gezondheid.

5.6 Treasury

5.6.1 Inleiding
Artikel 13 van het BBV schrijft voor dat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille worden beschreven.

5.6.2 Algemene ontwikkelingen
De GGD kent een beperkt aantal investeringen. In de begroting 2024 zijn geen nieuwe investeringen voorzien. De financieringsbehoefte van de GGD wordt steeds beoordeeld (zie ook 5.6.4).

5.6.3 Risicomanagement
Dit onderdeel geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie. Het bevat tevens de gegevens die op grond van de Wet FIDO voor de toezichthouder nodig zijn waaronder de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Renterisicobeheer

Voor het renterisicobeheer gelden de volgende criteria:
Conform de Wet FIDO wordt de kasgeldlimiet niet overschreden. Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitenplanning.
De rente typische looptijd (periode waarvoor de rente vaststaat) en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting worden zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

De renterisiconorm beperkt het rente risico op de vaste schuld. Deze wettelijke norm bepaalt dat maximaal 20% van totale omvang van de begroting in aanmerking mag komen voor aflossing of renteherziening. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden zijn 2 modelstaten opgenomen om de risico's in beeld te brengen, namelijk;
- Berekening kasgeldlimiet (model A)
- Renterisiconorm (model B)

Berekening kasgeldlimiet en bepaling financieringspositie 2023 (model A)

Kasgeldlimiet (bedrag * € 1.000)	
Omvang van de begroting 2024 (=1)	33.097
Het bij ministeriele regeling vastgestelde percentage (=2)	8,2%
Bedrag van de kasgeld limiet (1x2)	**2.714**

Bepalen van de financieringspositie 2023	**(bedrag * € 1.000)**
Boekwaarde investeringen	7.189
Vaste financieringsmiddelen:	
Reserves en voorzieningen	1.705
-/-	
Langlopende leningen	3.742
Tekort aan financieringsmiddelen	1.742

Renterisiconorm (model B)

Door berekening van de renterisiconorm wordt inzicht verkregen in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. Omdat de GGD slechts één langlopende geldlening heeft afgesloten voor financiering van de huisvesting is alleen het risico op herfinanciering als gevolg van renteaanpassingen van belang. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht:

(bedragen * € 1.000)	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
1. Renteherziening	0	0	0	0	0
2. Betaalde aflossing	260	269	278	287	286
3. Renterisico (1+2)	260	269	278	287	286
4. Renterisiconorm					
4a. Begrotingstotaal	29.376	33.097	33.759	34.434	35.123
4b. Het bij ministeriele regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (minimum drempel)	5.875	6.619	6.752	6.887	7.025
Toets rentersisiconorm	5.615	6.350	6.474	6.600	6.739

5.6.4 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De liquiditeitspositie wordt frequent opgemaakt. Op basis hiervan wordt de samenstelling van de financiering bepaald. Voor de lasten wordt de liquiditeitspositie bepaald door de uitgaven voor de exploitatie en de

investeringen. De exploitatie-uitgaven zijn min of meer gelijkmatig over het jaar verdeeld. GGD IJsselland heeft één langlopende geldlening afgesloten voor financiering van de aankoop van het kantoorgebouw. Overige investeringen worden gefinancierd uit eigen vermogen. Door het beperkte aantal en omvang van de investeringen ontstaan slechts geringe schommelingen in de financieringsbehoefte. Voor de baten wordt de liquiditeitspositie met name bepaald door de gemeentelijke bijdragen en de subsidies die in het kader van diverse projecten worden ontvangen.

De gemeentelijke bijdragen worden twee keer per jaar gefactureerd. Subsidies worden meestal vooraf beschikbaar gesteld. Gerelateerd aan een evenwichtige verdeling van de exploitatielasten over het jaar is hierdoor gedurende enkele maanden per jaar sprake van voorfinanciering.

5.6.5 Rentevisie

Voor 2024 is niet voorzien dat langlopende geldleningen zullen worden afgesloten of dat overtollige financieringsmiddelen gedurende een langere periode dan een jaar zullen worden uitgezet. Het ontwikkelen van een rentevisie op financiering is derhalve niet zinvol. Aan reserves en voorzieningen wordt sinds 2018 geen rente meer toegerekend op basis van de nieuwe regelgeving in het BBV.

5.6.6 Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) is bedoeld om overheden transparanter te maken en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De wet trad grotendeels in werking op 1 mei 2022. Volgens de Woo moeten bestuursorganen jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens voor de uitvoering van de wet (openbaarheidsparagraaf).
In 2022 is vanuit de GGD IJsselland en Veiligheidsregio IJsselland een projectteam gevormd om na te gaan en te adviseren over wat nodig is om tot een goede in- en uitvoering van de Woo te komen.

Om richting te geven aan een meer open overheid is in 2022 door het projectteam per hoofdonderdeel (passief openbaar maken, actief openbaar maken en verbetering van de informatiehuishouding) een ambitieniveau geadviseerd. Dit ambitieniveau (basisniveau) is voor elk hoofdonderdeel in 2023 door de beide dagelijks besturen vastgesteld.

Op weg naar het ambitieniveau willen we in 2024 aan de slag met:

- Het actief openbaar maken van de documenten, die voor 2022 en 2023 staan genoemd in het VNG Implementatieplan actief openbaar maken;
- Het kiezen en uitvoeren van 3 eisen uit het VNG-meerjarenplan voor het op orde brengen van de informatiehuishouding.

Bijlage 1 Overzicht gemeentelijke bijdragen

Gemeente bedrag *€ 1.000)	aantal inwoners* per 1-1-2023	Service & samen- werking	Gezondheid	algemene dekkings- middelen	Totaal excl. voorschot kinderopvang	Voorschot toezicht kinder opvang	Totaal incl. voorschot kinderopvang
Dalfsen	29.609	12	885	400	1.297	48	1.345
Deventer	102.805	43	2.973	1.387	4.403	165	4.568
Hardenberg	62.506	26	1.937	844	2.806	101	2.907
Kampen	55.616	23	1.857	751	2.631	89	2.720
Olst-Wijhe	18.681	8	526	252	786	30	816
Ommen	18.947	8	579	256	842	30	873
Raalte	38.498	16	1.049	520	1.584	62	1.646
Staphorst	17.637	7	652	238	897	28	926
Steenwijkerland	45.374	19	1.282	612	1.914	73	1.987
Zwartewaterland	23.369	10	848	315	1.173	38	1.210
Zwolle	132.493	55	4.090	1.788	5.934	213	6.147
Totaal	**545.535**	**226**	**16.677**	**7.363**	**24.266**	**878**	**25.144**

Bijlage 2 Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen

Gemeente bedrag *€ 1.000)	aantal inwoners* begr. 2023	aantal inwoners* begr. 2024	Totaal bijdrage 2023 bijgesteld	Totaal bijdrage 2024	Mutatie tov 2023	afwijking in %
Dalfsen	29.158	29.609	1.225	1.297	72	5,9%
Deventer	101.415	102.805	4.146	4.403	257	6,2%
Hardenberg	61.795	62.506	2.655	2.806	151	5,7%
Kampen	54.780	55.616	2.486	2.631	144	5,8%
Olst-Wijhe	18.498	18.681	741	786	45	6,0%
Ommen	18.468	18.947	789	842	54	6,8%
Raalte	38.142	38.498	1.498	1.584	86	5,7%
Staphorst	17.281	17.637	849	897	48	5,7%
Steenwijkerland	44.742	45.374	1.805	1.914	108	6,0%
Zwartewaterland	23.014	23.369	1.106	1.173	66	6,0%
Zwolle	130.645	132.493	5.597	5.934	336	6,0%
Totaal	**537.938**	**545.535**	**22.898**	**24.266**	**1.368**	**6,0%**

* bron CBS

Bovenstaande tabel geeft de mutatie van de gemeentelijke bijdragen weer tussen de primitieve begroting 2023 en de begroting 2024.

Bijlage 3 Overzicht personele sterkte

Organisatieonderdeel	formatie begroting 2023	Mutaties	formatie begroting 2024
Programma Gezondheid	218,4	0,0	218,4
Programma Service & Samenwerking	22,0	0,6	22,6
Totaal GGD IJsselland	**240,4**	**0,6**	**241,0**

Bijlage 4 Overzicht van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Boekwaarde begin begrotingsjaar 2024	Vermeerdering ten laste van exploitatie	Verminderingen ten gunste van exploitatie	Boekwaarde einde begrotings-jaar
Algemene reserves				
Algemene reserve	782.000			782.000
Totaal algemene reserves	**782.000**			**782.000**
Bestemmingsreserves				
Reserve groot onderhoud gebouw	268.000	120.000		388.000
Reserve PGA	149.000			149.000
Risicoreserve	295.000			295.000
Reserve SOA SENSE	201.000			201.000
Reserve Fase II Suïcide project	11.000			11000
Totaal bestemmingsreserves	**924.000**	**120.000**		**1.044.000**
Totaal reserves GGD IJsselland	**1.706.000**	**120.000**		**1.826.000**

Bijlage 5 Overzicht van langlopende leningen

Naam geldgever	Oorspronkelijk bedrag geldlening	Datum besluit van Algemeen Bestuur		Jaar van de laatste aflossing	Rente %	Restant bedrag begin dienstjaar	Bedrag van in de loop van dienstjaar op te nemen geldlening	Rente bedrag	Aflossing	Restant bedrag einde dienstjaar	Opmerking
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
BNG 40.85148.02	5.947.072	17-4-1996		2036	3,32	4.550.271	0	151.069	260.587	4.289.684	
TOTAAL	**5.947.072**					**4.550.271**	**0**	**151.069**	**260.587**	**4.289.684**	

Bijlage 6 Overzicht activa

Onderdeel	Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	Uitbreidingen in het begrotingsjaar	Afschrijvingen in het begrotingsjaar	Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	Rentelasten	Totaal kapitaallasten
Totaal GGD IJsselland	7.464	0	285	7.189	151	412
Totalen	**7.464**	**0**	**285**	**7.189**	**151**	**412**

Bijlage 7 Overzicht taakvelden en overhead

In deze (verplichte) bijlage is het overzicht opgenomen van de (voorgeschreven) indeling in taakvelden en de verdeling daarvan over de programma's.

Taakveld	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur:			
0.1 bestuur	226	226	0
0.4 Overhead	6.588	8.037	-1.449
0.5 Treasury	412	412	0
0.8 Overige baten en lasten	165	165	0
0.10 Mutaties reserves	120	120	0
0.11 Resultaat van de rekening			0
7 Volksgezondheid			0
7.1 Volksgezondheid	25.506	24.057	1.449
Totaal	**33.017**	**33.017**	**0**
Verdeling over de programma's :			
Programma Service & Samenwerking	226	226	0
Programma gezondheid	25.506	25.506	0
Overhead	7.000	7.000	0
Overige baten en lasten	120	120	0
Onvoorzien	165	165	0
Totalen	**33.017**	**33.017**	**0**

Overzicht overhead	Baten	Lasten	Saldo
Loonkosten overhead	3.474	3.474	0
materiële overhead	3.526	3.526	0
Totalen	**7.000**	**7.000**	**0**

In deze (verplichte) bijlage is het overzicht opgenomen van de (voorgeschreven) indeling in taakvelden en de verdeling daarvan over de programma's. Daarnaast is een overzicht opgenomen van de samenstelling van de overhead.

Vastgesteld door het algemeen bestuur van GGD IJsselland d.d. 20 juli 2023

Michiel van Willigen, voorzitter

Astrid Schulting, secretaris

Bijlage 8 Balans

BALANS GGD IJSSELLAND					
bedragen x € 1.000					
Activa	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	7.749	7.464	7.189	6.924	6.669
Overige materiële vaste activa					
Totaal vaste activa	**7.749**	**7.464**	**7.189**	**6.924**	**6.669**
VLOTTENDE ACTIVA					
Vorderingen en overlopende activa	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Uitzettingen in Rijks schatkist	0	0	0	0	0
Liquide middelen	125	125	125	125	125
Totaal vlottende activa	**1.625**	**1.625**	**1.625**	**1.625**	**1.625**
TOTAAL ACTIVA	**9.374**	**9.089**	**8.814**	**8.549**	**8.294**
Passiva	**Begroting**	**Begroting**	**Meerjarenraming**		
	2023	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	782	782	782	782	782
Bestemmingsreserves	923	923	923	923	923
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	**1.705**	**1.705**	**1.705**	**1.705**	**1.705**
VOORZIENINGEN	0	0	0	0	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	4.290	4.020	3.742	3.454	3.158
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Kasgeldlening financiering materiële activa					
Liquide middelen	0	0	0	0	0
Schulden en overlopende passiva	3.379	3.364	3.367	3.390	3.431
Totaal kortlopende schulden	**3.379**	**3.364**	**3.367**	**3.390**	**3.431**
TOTAAL PASSIVA	**9.374**	**9.089**	**8.814**	**8.549**	**8.294**

Op basis van het BBV is de geprognosticeerde balans opgenomen. De wijzigingen in het BBV richten zich mede op de vaststelling van het EMU-saldo. Het EMU-saldo betreft het vorderingensaldo van de overheid, dat is de gehele collectieve sector op transactiebasis. Lidstaten van de Europese Unie zijn een procedure overeengekomen die in werking kan treden als het vorderingentekort van een lidstaat groter is dan 3 procent van het bruto binnenlands product. Voor de (lokale) overheden is mede daarom de verplichting opgenomen om een balans in de begroting op te nemen. Het EMU-saldo kan hieruit worden afgeleid als het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld. De meerjarenbalans is een samenstelling van de balansgegevens van de GGD. De realisatie 2022 en de begroting 2023 heeft als basis gediend en vervolgens is met de beschikbare gegevens een raming gemaakt voor de jaren daaropvolgend.

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiele activa worden gewaardeerd op de historische verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving op de materiële vaste activa vindt plaats volgens de lineaire methode met inachtneming van de verwachte levensduur, Het grensbedrag waarboven investeringen worden geactiveerd bedraagt € 10.000,-.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit vorderingen, transitoria en liquide middelen. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve en de bestemmingsreserves zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Voor de aankoop van het kantoorpand is een langlopende geldlening aangegaan.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is tegen de nominale waarde.

Bijlage 9 Compensabele BTW

Gemeente	Totalen per gemeente begroot
Dalfsen	8.000
Deventer	21.000
Hardenberg	14.000
Kampen	13.000
Olst-Wijhe	7.000
Ommen	7.000
Raalte	8.000
Staphorst	9.000
Steenwijkerland	12.000
Zwartewaterland	7.000
Zwolle	25.000
Totaal	**131.000**

Bijlage 10 Beleidsindicatoren

De gegevens uit de programmabegroting 2024 zijn vertaald in de volgende beleidsindicatoren.

Naam indicator		Eenheid	Resultaat
Formatie	1)	FTE per 1.000 inwoners	0,44 FTE per 1000 inwoners
Bezetting		FTE per 1.000 inwoners	n.v.t. alleen voor jaarrekening
Apparaatskosten	2)	Kosten per inwoner	€ 34 \ per inwoner
Externe inhuur	3)	Kosten als % totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2%
Overhead	4)	% van totale lasten	24%

Toelichting:

1) Dit betreft de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar 2023 op peildatum 1 januari.
2) Apparaatskosten zijn alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie (exclusief griffie en bestuur).
3) Onder externe inhuur wordt verstaan de begrote kosten voor het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
4) Overheadkosten: Dit betreft alle begrote kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces conform de definitie van het BBV.

www.ggdijsselland.nl

GGD IJsselland